

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

7 oktober 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE VERNIEUWING

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernietiging van het personeelsstatuut van OVAM door de Raad van State en de gevolgen hiervan voor de werking van OVAM en andere Vlaamse openbare instellingen

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele en Interparlementaire Conferentie voor Institutionele Vernieuwing

Met redenen omklede motie

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Vernieuwing

Donderdag 7 oktober 1999

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.37 uur.*

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernietiging van het personeelsstatuut van OVAM door de Raad van State en de gevolgen hiervan voor de werking van OVAM en andere Vlaamse openbare instellingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Taylor tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernietiging van het personeelsstatuut van OVAM door de Raad van State en de gevolgen hiervan voor de werking van OVAM en andere Vlaamse openbare instellingen.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij besluit van de Vlaamse regering van 12 juni 1995 houdende de reorganisatie van OVAM en de regeling van de rechtspositie van het personeel, wordt zoals voor andere Vlaamse openbare instellingen een nieuw personeelsstatuut bepaald. De toenmalig minister van Leefmilieu vroeg over de reorganisatie van OVAM wegens hoogdringendheid geen advies aan de Raad van State. Het personeelsstatuut werd ook niet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Tegen de beslissingen genomen op basis van dit personeelsstatuut werd door een aantal leidinggevende ambtenaren van OVAM bij de Raad van State klacht neergelegd.

Tengevolge van die klachten velde de Raad van State op 28 juni 1999 twee arresten, die nogal op een kordate manier komaf maken met het personeelsbeleid dat in OVAM wordt gevoerd. Concreet betekenen deze arresten, althans volgens de nota

van de administrateur-generaal van de instelling, dat er geen afdelingshoofden meer zijn, dat er geen delegaties meer zijn aan de administrateur-generaal, aan de adjunct-administrateur-generaal en aan de afdelingshoofden. In de praktijk betekent dit dat de hele instelling lam wordt gelegd. De Raad van State spreekt zelfs over een paralegale reorganisatie. Als er gevolgen zijn voor het personeel, vervalt de autonome bevoegdheid van de administrateur-generaal om diensten te reorganiseren, aldus de Raad van State.

De Vlaamse regering blijkt na de betekening van dit arrest een aantal maatregelen genomen te hebben om het verder functioneren van de instelling te verzekeren. Dit neemt evenwel niet weg dat er vragen kunnen rijzen over de gevolgen van dit arrest, niet alleen voor OVAM, maar ook voor andere openbare instellingen.

Wat zijn de gevolgen van deze arresten voor zowel de dagelijkse werking van OVAM als voor de personeelsleden van de betrokken instelling ? Betekent deze vernietiging dat de betrokken ambtenaren terug aan het hoofd komen van de diensten die ze leidden alvorens de reorganisatie werd doorgevoerd ?

Ten tweede, welke maatregelen worden genomen om deze situatie zo snel mogelijk op te lossen ? Zal het personeelsstatuut gepubliceerd worden of is het reeds gepubliceerd ? Inzake de niet-publicatie van het personeelsstatuut van OVAM is zelfs een polemiek gerezen met de kanselarij van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Deze dienst wordt immers met de vinger gewezen als zijnde verantwoordelijk voor de niet-publicatie, een beschuldiging die door de kanselarij met klem van de hand wordt gewezen. Zij stelt dat ze door enkel te voorzien in een mededeling bij uittreksel, de instructies van de Vlaamse regering volkomen correct heeft uitgevoerd.

Taylor

Ten derde zijn er andere VOI's waarvan het personeelsstatuut op dezelfde wijze werd goedgekeurd. Werden die statuten wel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd? Indien niet, welke maatregelen zullen worden genomen om deze situatie recht te zetten?

Ten vierde, heeft de minister een zicht op mogelijke klachten tegen de personeelsstatuten van andere VOI's? Hierbij aansluitend dient opgemerkt dat het bestaan van verschillende personeelsstatuten voor de Vlaamse openbare instellingen de duidelijkheid niet altijd ten goede komt. Men kan zich afvragen of dit efficiënt is, en een vorm van goed bestuur. De vorige regering probeerde hier een mouw aan te passen door de uitwerking van een zogenaamd stambesluit voor het personeelsstatuut van de VOI's. Dat besluit werd door de vorige regering goedgekeurd op 9 maart 1999. Het bevat een regeling aangaande de gemeenschappelijke bepalingen van het personeelsstatuut van de VOI's, zodat eventuele wijzigingen met slechts een besluit kunnen worden doorgevoerd. Werd dit besluit ondertussen definitief goedgekeurd? Werden daarentrent onderhandelingen gevoerd met de vakbonden? Wat zijn de resultaten van dit overleg? Heeft de Raad van State reeds een advies geformuleerd omtrent dit besluit? Zo ja, wat is de inhoud van dit advies?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is inderdaad een problematiek die ons vanaf de eerste dag bezighoudt : we werden onmiddellijk geconfronteerd met de gevolgen van dit arrest. Het betreft hier het arrest-De Boeck. Ten gevolge hiervan wordt niet het personeelsstatuut van OVAM zelf vernietigd. Het heeft wel tot gevolg dat enkele beslissingen en een besluit van de administrateur-generaal, en enkele beslissingen van voormalig minister van Leefmilieu en Tewerkstelling inzake het bestuur en de werking van OVAM werden vernietigd. De beslissingen van de minister hadden betrekking op de aanduiding van afdelingshoofden, de toekenning van delegaties en de interne structuur van OVAM. Ik zal het straks hebben over de hele problematiek die in de loop van de procedure te berde werden gebracht.

De Raad van State heeft deze beslissingen vernietigd om louter procedurele redenen, namelijk omdat het personeelsstatuut van OVAM van 12 juni 1995 ter uitvoering waarvan de beslissingen zijn genomen, niet ten volle volgens de gangbare

juridische procedure werd bekendgemaakt. De Raad van State stelt het volgende : 'Het besluit van 12 juni 1995 houdende de organisatie van de OVAM en de regeling van de rechtspositie van het personeel is een reglementair besluit, dat toepasselijk is op een onbepaalbaar aantal personen en bijgevolg krachtens artikel 84 van de bijzondere wet in extenso in het Belgisch Staatsblad moet worden bekendgemaakt'.

Ik heb het statuut meegebracht om het volume te tonen. Dat betekent dat deze tekst zowel in het Nederlands als in het Frans in extenso in het Belgisch Staatsblad moet worden gepubliceerd. De voormalige minister heeft de meest praktische oplossing gezocht, maar werd terug gefloten.

Ingevolge de niet volledige publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad is het niet tegenstelbaar aan derden en kan het niet als rechtsgrond dienen voor de bestreden beslissingen.

Wat zijn de rechtsgevolgen? Het voormelde arrest heeft tot gevolg dat tegen elke beslissing genomen op grond van het personeelsstatuut, beroep kan worden aangetekend bij de Raad van State op basis van de voormelde formele vernietigingsgrond. De vernietigde rechtshandelingen worden geacht nooit te hebben bestaan. Het annulatiearrest heeft terugwerkende kracht en heeft tot gevolg dat de stand van zaken opnieuw wordt wat ze voor de vernietigde handeling was. De traditionele voorstelling dat de vernietigde rechtshandeling geacht moet worden nooit te hebben bestaan, komt in werkelijkheid neer op de verplichting voor de administratieve overheid om het nodige te doen opdat de rechtstoestand welke bestond eer het vernietigd besluit werd genomen, in de mate van het mogelijke wordt hersteld. Dat is de situatie waarin we ons vandaag bevinden.

U vroeg welke maatregelen er reeds werden genomen. Voor alle duidelijkheid wil ik erop wijzen dat voor OVAM de minister van Leefmilieu bevoegd is. Deze moet het initiatief nemen en dat is gebeurd, zowel in de vorige als huidige regering. Ik ben als minister van Ambtenarenzaken bevoegd voor de algemene problematiek van alle VOI's. De vorige minister van Leefmilieu, de heer Kelchtermans, heeft op 9 juli 1999 een besluit getroffen waarbij de bevoegdheid voor het bestuur en de vertegenwoordiging van de instelling wordt gedelegeerd aan de leidend ambtenaar. Deze kan op zijn beurt delegaties verlenen aan de onder hem staande ambtenaren. Dit besluit is een noodmaatregel die geldt tot 31 oktober 1999, zodat tegen die datum een definitieve oplossing nodig is. De lei-

Sauwens

dend ambtenaar van de OVAM heeft op 12 juli 1999 de nodige interne taken gedelegeerd aan verscheidene ambtenaren.

Rekening houdend met het voormelde arrest lijkt het voldoende om het personeelsstatuut van OVAM in extenso te publiceren in het Belgisch Staatsblad. In het verslag van 18 september 1998 echter heeft de auditeur naast de niet-bekendmaking in het Belgisch Staatsblad nog een andere vernietigingsgrond voorgesteld : het ontwerp van besluit werd omwille van hoogdringendheid niet voor advies voorgelegd aan de Raad van State ; de in de aanhef vermelde redenen om de hoogdringendheid te verantwoorden, zijn niet pertinent ; het ontwerp van besluit schendt artikel 3, paragraaf 1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het gevolg hiervan is dat het personeelsstatuut in zijn geheel een onwettig karakter heeft. Het risico bestaat dat wanneer een personeelslid de vernietiging inroept bij de Raad van State van een beslissing genomen op basis van het personeelsstatuut, hij dit laatste argument inroept.

Om ook hieraan te remediëren hebben de toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu en de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken ervoor gekozen om een nieuw personeelsstatuut voor OVAM te laten goedkeuren en het bestaande personeelsstatuut op te heffen en daarbij de correcte procedure te volgen, dit wil zeggen inclusief advies van de Raad van State en publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Een nieuw ontwerp van personeelsstatuut werd op 20 oktober 1998 door de vorige Vlaamse regering principieel goedgekeurd. De Raad van State bracht hierover advies uit op 15 juli 1999. Eerstdaags zal OVAM het ontwerp van personeelsstatuut aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw voorleggen. Deze minister zal het voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering voorleggen. Na de goedkeuring zal het personeelsstatuut integraal in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt. Op deze wijze wordt er geredigeerd aan wat in het verslag van de auditeur in 1998 werd aangekondigd als probleem.

U grijpt dit dossier ook aan om de bredere problematiek van de VOI's aan te kaarten. In de periode van 1995-1996 heeft de Vlaamse regering voor 29 VOI's een nieuw personeelsstatuut vastgesteld of goedgekeurd.

Voor de personeelsstatuten van een aantal VOI's moest geen advies van de Raad van State worden ingewonnen. Het betreft de GOM's, de SERV en Vlopera. Over het statuut van Bloso werd wel advies verstrekt door de Raad van State. In de aanhef wordt daar terecht naar verwezen.

De personeelsstatuten van de volgende VOI's werden niet voorgelegd voor advies aan de Raad van State : ARGO, DIGO en de VLOR. Voor de personeelsstatuten van de overige VOI's, namelijk IWT, DS, Kind en Gezin, MBZ, OPZ Geel en Rekem, OVAM, Toerisme Vlaanderen, Vlaams Fonds, VIZO, VDAB, VHM, VLM, VMM, NV Zeekanaal en Imalso, waarvoor de Vlaamse regering bevoegd is om het personeelsstatuut vast te stellen, werd geen advies van de Raad van State ingewonnen. In de aanhef werd wel de dringende noodzakelijkheid ingeroepen om het advies van de afdeling wetgeving niet te moeten inwinnen.

De dringende noodzakelijkheid moet worden gemotiveerd. Aan de wettelijk vereiste motivering wordt niet voldaan door het gebruiken van een nietszeggende formule. Het is niet voldoende aan te voeren dat een besluit dringend is omdat het op een bepaalde datum in werking dient te treden, zonder uitleg waarom. Krachtens artikel 159 van de Grondwet zijn de hoven en rechtbanken verplicht de toepassing te weigeren van besluiten waarvan de dringende noodzakelijkheid niet of niet voldoende is gemotiveerd. De Raad van State, afdeling administratie, kan om dezelfde redenen een dergelijk besluit waartegen een beroep tot nietigverklaring werd ingediend, vernietigen.

Wat de publicatie in het Staatsblad betreft, heeft een interkabinettenwerkgroep op 24 februari 1995 unaniem de volgende beslissing genomen : 'De publicatie van de besluiten van de Vlaamse regering houdende goedkeuring van de personeelsstatuten van de VOI's en de publicatie van deze statuten worden beperkt tot een mededeling bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad.

Het is vanzelfsprekend dat een zorgvuldige verspreiding van de teksten binnen de betrokken VOI moet worden gegarandeerd. De werkgroep ging ervan uit dat de statuten van de VOI slechts op een beperkt aantal personen van toepassing zijn en bijgevolg overeenkomstig artikel 84, lid 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het voorwerp mogen zijn van een gewone vermelding in het BS.

Volgens deze redenering is de publicatie in extenso van de personeelsstatuten niet wettelijk verplicht. Dit voorstel van de werkgroep werd geagendeerd

Sauwens

als mededeling aan de Vlaamse regering op 22 maart 1995. Het praktische gevolg hiervan was dat geen enkel personeelsstatuut in extenso werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Welke maatregelen heeft de Vlaamse regering intussen genomen ? Op 9 maart 1999 en op 25 mei 1999 heeft de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring verleend aan een ontwerpbesluit houdende de regeling van de rechtspositie van het personeel van sommige VOI's, ook wel het stambesluit VOI genoemd. Vooral om praktische redenen willen we een soort eenvormigheid bereiken. Zo willen we een veel grotere mobiliteit mogelijk maken binnen de administratie en tussen de administratie en de VOI's.

Dit gemeenschappelijk personeelsstatuut werd per brief van 11 juni 1999 voorgelegd voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State. We hebben dit advies nog niet ontvangen.

Daarnaast moeten de betrokken VOI's zelf nog een specifiek statuutbesluit nemen betreffende hun eigen instelling, dat door de Vlaamse regering moet worden goedgekeurd. Het is de bedoeling dat deze besluiten in werking treden op dezelfde datum als het stambesluit VOI.

In plaats van de personeelsstatuten van de VOI's, die mogelijk onwettig zijn, over te nemen, is het aangewezen om de goedkeuringsprocedure van het stambesluit zo snel mogelijk af te werken. We hopen dan ook het advies van de Raad van State zo snel mogelijk te ontvangen.

Het stambesluit VOI zal uiteraard integraal worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. We zullen er bovendien voor zorgen dat de specifieke bepalingen van de verschillende VOI's tegelijkertijd worden gepubliceerd. Voor de VOI's die een nieuw personeelsstatuut hebben en niet onder het stambesluit vallen, zoals bijvoorbeeld de GOM, de SERV en de Vlaamse Opera, kan het statuut in extenso worden bekendgemaakt.

Tot slot vraagt u of er klachten over de personeelsstatuten van andere VOI's zijn. Momenteel zijn er 22 procedures aan de gang tegen beslissingen op basis van het personeelsstatuut. Tegen de personeelsstatuten van de andere VOI's werd echter geen annulatieberoep ingeroepen.

Ik zal mijn antwoord op deze vragen schriftelijk ter beschikking stellen van de commissieleden. Het gaat immers om een complexe materie waarover ook de vorige regeringen zich hebben bekommerd. De Raad van State heeft uiteindelijk geoordeeld dat een integrale publicatie nodig is. We zullen dus volledige boeken van het Staatsblad in de twee talen moeten opeisen om een personeelsstatuut te hebben dat wettelijk afdwingbaar is. Dit is de weg die de Raad van State heeft aangewezen en die we zullen volgen, zij het sterk vereenvoudigd dankzij het stambesluit, dat ik zo snel mogelijk aan de regering zal voorleggen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Als ik u goed heb begrepen is het statuut afgekeurd op basis van een zuiver formele reden. Het is belangrijk dat zulke zaken in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Heb ik goed begrepen dat het integratiebesluit dat op 31 oktober vervalt, is geregeld binnen het nieuwe personeelsstatuut ?

Minister Johan Sauwens : Ik heb het advies van de Raad van State ontvangen. Ik wil niet vooruitlopen op de stappen die minister Dua zal zetten, maar in principe zal het OVAM-statuuut in de loop van deze maand aan de regering worden voorgelegd.

De heer John Taylor : Voor een aantal andere VOI's werd dezelfde procedure gevolgd, dit dus ook met dezelfde risico's. Wellicht kunnen we dus nog een aantal vernietigingen verwachten.

Minister Johan Sauwens : Er is op dit ogenblik geen vernietigingsactie aan de gang. De lopende procedures handelen doorgaans over individuele toepassingen van het statuut. Naar aanleiding van uw interpellatie hebben we een telefonische bevestiging gehouden. Daaruit blijkt dat er bij ons momenteel 22 procedures gekend zijn.

De heer John Taylor : Dit heeft hoe dan ook heel wat gevolgen voor een openbare instelling. Het lijkt me dan ook belangrijk dat zulke zaken in het kader van een goed bestuur kunnen worden voorkomen.

Als ik het goed begrijp, kunnen deze zaken in de toekomst via de procedure van een stambesluit worden geregeld. Ik vind het belangrijk te weten dat er een oplossing wordt voorgesteld waardoor de VOI's zo goed mogelijk kunnen worden bestuurd. Ze mogen niet in hun werking worden ge-

Taylor

hinderd door beslissingen van de Raad van State als gevolg van individuele klachten, waardoor immobilisme kan ontstaan. In de berichtgeving wordt dan immers vaak het idee gecreëerd dat er verkeerde beslissingen werden genomen. Dit is negatief voor het imago van de Vlaamse overheid.

De voorzitter : Wat in de pers is verschenen, is niet correct. De aanleiding van uw interpellatie was dan ook niet juist. Er bestond ook een verschil in interpretatie tussen de Raad van State en de kabinetten. De kabinetten van de Vlaamse regering gingen ervan uit dat het statuut niet in extenso moest worden gepubliceerd. Het enige verschil met de andere VOI's is dat alleen bij OVAM de vraag tot vernietiging van het besluit werd gesteld. Het gaat hier over een algemene aanpak van ambtenarenzaken bij de VOI's. De Raad van State heeft nu echter een vormvereiste ingevoerd waaraan men zich moet conformeren.

Minister Johan Sauwens : Het probleem is de individuele toepassing van het statuut. Iemand die wordt gesanctioneerd op basis van het personeelsstatuut, kan binnen de 60 dagen een actie ondernemen bij de Raad van State. Daarna is de termijn voor een actie tot nietigverklaring voorbij. Bij OVAM bestaat er wel een procedure tot nietigverklaring.

Voor het personeelsbeleid bij de VOI's in het algemeen is het bijzonder vervelend wanneer een actie wordt ondernomen tegen individuele personeelsleden. De VOI's werken met ongeveer 22.000 ambtenaren, wat het dubbele is van onze eigen administratie. Ik wil dit dan ook op korte termijn corrigeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele en Interparlementaire Conferentie voor Institutionele Vernieuwing

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Dewael, minister-pre-

sident van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van de Intergouvernementele en Interparlementaire Conferentie voor Institutionele Vernieuwing.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het zou nuttig zijn om nog vóór de aanvang van deze conferentie als parlement met de regering een aantal duidelijke afspraken te maken. Het is immers niet echt duidelijk volgens welke modaliteiten het parlement vertegenwoordigd zal zijn. We weten ondertussen dat de naam wat slecht is gekozen : het wordt geen interparlementaire commissie. Het parlement als dusdanig zal niet of slechts onrechtstreeks vertegenwoordigd zijn.

Onze fractie verkeert in de comfortabele situatie dat ze niet eens is uitgenodigd. Ik twijfel er eerlijk gezegd aan of we zouden deelnemen, waren we wel uitgenodigd. We zouden immers een aantal voorwaarden hebben gesteld inzake agenda, inhoud en strategie. Deze zijn er tot nader order nog niet.

Ik denk dat onze oppositiecollega, de CVP, een strategische fout maakt door alsnog deel te nemen : hierdoor wordt deze conferentie gelegitimeerd. De CVP zal het schaamblad zijn waarachter de meerderheidspartijen zich zullen verbergen om de indruk te wekken dat het om een volwaardig debat gaat tussen de twee gemeenschappen.

Gewezen minister-president Van den Brande heeft een zinnige uitspraak gedaan toe hij zei dat het geen intergouvernementele conferentie is. Immers, dat kan alleen maar wanneer de Vlaamse en de Waalse regering zijn vertegenwoordigd, zonder het patronaat van de federale regering, zoals nu. Het gaat om een unitair concept waarop de Vlaamse regering wordt uitgenodigd, meer niet. De heer Van den Brande heeft terecht gezegd dat Vlaanderen in zo een unitair gegeven al bij voorbaat is benadeeld. Hij heeft daarin voor 100 percent gelijk.

Het verwondert me dan ook dat de CVP deze conferentie meer geloofwaardigheid wil geven. Misschien is dit de reden waarom u voorstelt maandelijks met de commissie bijeen te komen, dit in de hoop uw aanwezigheid op een of andere manier te kunnen indekken. We moeten klare wijn schenken. Het enige officiële Vlaamse orgaan dat aan deze conferentie deelneemt, is de Vlaamse regering, vertegenwoordigd door minister-president Dewael en

Dewinter

minister Sauwens. De Vlaamse regering is de spreekbuis van het parlement en de enige deelnemer die op een legitieme wijze de meerderheid van dit parlement vertegenwoordigt. Het Vlaams Parlement moet maximale druk op de regering uitoefenen opdat een aantal eisen en besluiten van dit parlement worden gerealiseerd.

Ik heb een aantal vragen voor de regering. Welke eisen – of als u dat liever hoort : welke verwachtingen – hebt u ten aanzien van deze conferentie ? Ik kan me moeilijk voorstellen dat u als een onbeschreven blad naar deze conferentie vertrekt. Ik veronderstel dat u een aantal verwachtingen koestert. Wat zijn de minimumverwachtingen die de Vlaamse regering via deze Costa wil realiseren ? Welke punten wilt u op de agenda plaatsen ? U moet er toch een inbreng doen ? U kunt u toch niet beperken tot de mededeling dat u er slechts voor spek en bonen bijzit, en dat u zich wilt beperken tot het vernemen van de andere instanties hoe de agenda er zal uitzien ? Heeft de Vlaamse regering een eigen voorstel ? Hoe ziet dat voorstel eruit ? Beperkt u zich daarbij tot de blauw-groen-rode draad van het regeerakkoord ? Of zijn er nog andere aspecten die u daar wenst te bespreken ?

Helemaal in het begin, toen de regering nog debatteerde over deze conferentie, werd een klein tipje van de sluier opgelicht. Men zei toen dat men een viervoudige opdracht had. Ten eerste wil men de unanieme voorstellen die in de senaatscommissie voor Institutionele Aangelegenheden zijn goedgekeurd, als basis nemen. Ik wil die voorstellen hier niet in detail bespreken, maar men moet erkennen dat deze erg magertjes zijn. Die voorstellen hebben betrekking op details zoals de voogdij over de brandweer, de productnormen, enzovoort. Elke stap voorwaarts is goed, maar het gaat hier toch wel om erg kleine stapjes. Gaat u zich tot deze voorstelletjes beperken, of zult u verder gaan ?

Ten tweede wil men ook discussiëren over de bevoegdheden waarover geen eensgezindheid werd bereikt. Ik denk bijvoorbeeld aan de problematiek van de werkloosheidsuitkeringen. Staat dit ook op uw agenda ? En over welke bevoegdheden wilt u het dan hebben ?

Ten derde wil men de problemen inzake de provincie- en gemeentewet oplossen. Men sprak toen ook over fiscale autonomie, over het gebruik van trekingsrechten voor werkgelegenheidsprogramma's, over bevoegdheden voor de regionale statistieken, tot en met over de bevoegdheden inzake de subsi-

dies aan de Nationale Loterij. Wat zijn uw intenties ? Hebt u een concreet verlanglijstje, of verzaakt u aan de mogelijkheid om een gedetailleerde lijst op te stellen ?

Deze vragen zijn relevant. Dit alles dateert van midden juli, en ondertussen zijn er heel wat uitspraken gedaan. Minister Michel heeft daarover veel gezegd. De covoorzitter van de conferentie, de heer Moureaux, heeft gezegd dat fiscale autonomie en zelfs de gezondheidszorg niet ter sprake zullen komen. De heer Moureaux beweert ook dat de andere partijen, met inbegrip van de Volksunie, daarmee akkoord gaan. Wat is uw standpunt over deze zaak ?

Verder werd in juli ook gezegd dat de belangenconflicten tussen regionale en federale overheden aan bod moeten komen, en dat er nieuwe stappen in de staatsvorming moesten worden gezet 'zonder de solidariteit tussen personen op te geven'. Ik durf te veronderstellen dat dit laatste slaat op de gezondheidszorgen en het kinderbijslagenstelsel. Mijn eerste vraag is dus duidelijk : hoe ziet uw agenda eruit ?

Mijn tweede vraag heeft te maken met de besluitvormingsprocedure. Hoe moet die eruit zien ? Daarover bestaat de grootste onduidelijkheid. Zo een conferentie heeft geen democratische legitimiteit. Uiteindelijk zullen de parlementen moeten beslissen over voorstellen of ontwerpen van decreet, wetsvoorstellen of ontwerpen, enzovoort. Mijn vraag is relevant omdat de conferentie paritair is samengesteld. Dat is een stomiteit van formaat : voor de zoveelste keer geven de Vlamingen hun meerderheidspositie op. Van de 28 leden zijn er 14 Nederlandstalig en 14 Franstalig. In het licht van die paritaire samenstelling is het van groot belang uw interpretatie te kennen van de besluitvormingsprocedure. Want deze Costa mag toch geen vrijblijvend onderonsje worden ; een babbelclub die vrijblijvende gesprekken voert zonder besluiten te nemen.

Mijn derde vraag luidt : hoe ziet de kalender eruit ? Wanneer begint de conferentie ? Ik veronderstel dat het federale niveau het initiatief zal nemen, en dat de twee covoorzitters, de heren Moureaux en Van Krunkelsven, de conferentie zullen samenroepen. Welk vergaderritme zal er worden gehandhaafd ? Hebt u eisen gesteld in verband met die kalender, en vooral in verband met de einddatum ? Wanneer moet de hele zaak zijn afgerond ? De heer Van Krunkelsven heeft gezegd dat er nog voor de zomer van 2000 resultaten moeten zijn. Minister Vande Lanotte heeft twee weken geleden aan De

Dewinter

Morgen gezegd dat twee zittingsperioden realistisch zijn. Minister Michel voegde daaraan toe dat het er ook drie mogen zijn. Dan zijn we vertrokken voor twaalf jaren ! Ik vat samen : acht jaren volgens de heer Vande Lanotte ; twaalf jaren volgens de heer Michel ; één jaar volgens de heer Van Krunkelsven, tien jaren volgens mevrouw Vogels. Wordt het niet tijd dat we weten hoe het zit ? Moet de regering niet duidelijk maken welke einddatum ze voor ogen heeft ? Wij zijn van mening dat de werkzaamheden van de Costa binnen dit zittingsjaar moeten worden afgerond.

Mijn laatste en belangrijkste vraag betreft de strategie. Welke strategie hanteert de Vlaamse regering om toch een minimumpakket aan voorstellen te realiseren ? Het gaat om een paritair samengestelde bijeenkomst, waar u onze meerderheidspositie niet als hefboom kan aanwenden. Hoe wilt u dat aanpakken ? Wilt u het overleg organiseren tussen de Vlaamse deelnemers aan de conferentie, en hoe wilt u dat aanpakken ? Of is het ieder voor zich, en God of een andere instelling voor ons allen ? Hoe wilt u de neuzen van de Vlaamse troepen, die zich nu al in verschillende slagorde aanmelden, in dezelfde richting plaatsen ? Het heeft toch geen zin om daar verschillende standpunten voor te lezen : eentje van de CVP, eentje van de Vlaamse regering, eentje van de federale regering, enzovoort.

We nemen zelf niet deel aan de conferentie. Als dat wel het geval was, zouden we ongetwijfeld een initiatief nemen. Maar ik hoop toch dat één van de deelnemers een initiatief neemt, en mijns inziens is de Vlaamse regering het best geplaatst om dat te doen. Als er één behoeder van de Vlaamse belangen bestaat, dan is dat het Vlaams Parlement – maar dat is niet als dusdanig vertegenwoordigd -, en in tweede instantie de Vlaamse regering. De Vlaamse regering heeft tot taak om namens de Vlamingen een strategie – een politieke lijn – uit te werken.

Ik hoop dat de minister-president op al mijn vragen zal willen antwoorden. Dat is van belang, want deze conferentie overstijgt het enge partijpolitieke gehakketak. Ook de partijvoorzitter van de VLD is van mening dat de conferentie de laatste kans is om verdere stappen in de staatshervorming te zetten en zo België te redden. Dat heeft hij aan Het Laatste Nieuws gezegd. Ik ben zelf niet zo gehecht aan de Belgische staatsstructuren. Maar aangezien het om een uitspraak van de VLD-voorzitter gaat, neem ik aan dat dit de minister-president wel interesseert. Als er zo een hoge belangen op het spel

staan, zal de minister-president ongetwijfeld mijn vragen over kalender, agenda, wijze van besluitvorming en strategie kunnen, willen en vooral durven beantwoorden.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, vooraleer in te gaan op de vragen zelf, wil ik eerst even ingaan op de bedoelingen van de heer Dewinter. De nood aan intellectuele eerlijkheid vereist dat. Velen willen stappen vooruit zetten in de staatshervorming, nadat er jarenlang op dat vlak niets is gebeurd. Er werd daarover erg veel gesproken, maar op het niveau waarop er beslissingen moeten worden genomen, is er niets gebeurd. De Vlaamse regering heeft de vaste politieke wil om vooruitgang te boeken. Ik vermoed echter dat u dat eigenlijk niet wilt. Het Vlaams Blok heeft een andere finaliteit. U mag me natuurlijk interpellieren en proberen een wig te drijven tussen een aantal fracties, maar uw bedoelingen zijn niet voor iedereen duidelijk. U wilt niet onderhandelen in een serene sfeer van gemeenschap tot gemeenschap om tot resultaten te komen en bijkomende stappen in de staatshervorming te zetten.

U bent het liefst van al ook niet uitgenodigd, omdat men dan zal vragen naar uw agenda. Dan zou u moeten bekennen dat België voor u eigenlijk niet meer hoeft. U maakt zich dus absoluut geen zorgen over wat we daar gaan doen. U hebt er echter wel een probleem als we slagen en u zult er dan ook alles aan doen om de uitstekende sfeer te verpesten. Dat is uw politiek spel. Ik zal dat ook elke keer herhalen als u me vanuit zogezegd goede bedoelingen en de Vlaamse belangen zult interpellieren. U wilt deze onderhandelingen doen mislukken om dan met grote voldoening te kunnen verkondigen dat het niet lukt en dat er maar een oplossing is, namelijk het einde van dit land. Te weinig mensen weten dat dat het doel van het Vlaams Blok is.

Ten tweede wil ik een aantal vaststellingen maken uit de voorbije zittingsperiode. Ik heb het grootste respect voor de activiteiten die in het Vlaams Parlement zijn gedaan in verband met de staatshervorming. Er is een ernstige oefening gemaakt over wat het parlement eigenlijk wil en welke richting het moet uitgaan. Ik stel wel vast dat de besluitvorming niet eenduidig was. Een aantal fracties hadden geen problemen en hebben de resoluties goedgekeurd. Een andere fractie had wat moeilijkheden met onderdelen ervan en heeft voorbehoud aangekend.

Dewael

Als ik de standpunten vergelijk van de Vlaamse parlamentsfractie van de CVP, die van de federale fractie en dan uiteindelijk die van de gehele partij, dan verschillen die toch wel. We moeten elkaar ook geen Liesbeth noemen. Dat was het gevolg van het feit dat de CVP deel uitmaakte van de federale regering. De CVP-ministers hadden de grootste moeite om aan de Franstaligen uit te leggen wat de CVP-fractie in het Vlaams Parlement mee had beslist. Dat gaf aanleiding tot de nodige dubbelzinnigheid. Ik kom straks terug op onze methode, waardoor een einde zal worden gemaakt aan die dubbelzinnigheid.

Er is heel veel energie gestopt in een aantal verrijkende discussies, maar de terugkoppeling naar het niveau waar de bijkomende stappen moeten worden gezet, was niet altijd evident. Ik heb het grootste respect voor wat dit parlement heeft gedaan, maar wat daarover werd geuit in de Kamer en Senaat, was niet echt vriendelijk. Dat kwam niet van ons, maar van de fracties van de toenmalige meerderheid. Dat is ook een politiek spel.

Ik wil nog een derde vaststelling maken over de vorige zittingsperiode. De standpunten die hier werden ingenomen hebben geleid tot een klimaat waardoor er aan Franstalige zijde geen bereidheid meer was om nog een dialoog te voeren. De Franstaligen wilden niet meer over een staats hervorming praten. Dat heeft geleid tot een blokkering van de grondwets herziening. Op het ogenblik dat de Kamer zich moest uitspreken over de lijst van artikelen die voor herziening vatbaar verklaard konden worden, heeft men zich beperkt tot een minimum.

De Vlaamse meerderheidspartijen hebben dat op dat ogenblik aanvaard met de bedenking dat er niet voor alles een grondwets herziening nodig is. Er kan heel wat gebeuren door de wijziging van de bijzondere wetten. Dat is ten dele juist, maar vraag eens aan constitutionalistes welke methode ze verkiezen om effectief de gemeente- en provinciewet te regionaliseren. Ze zullen antwoorden dat dit het beste kan via een herziening van artikel 162 van de grondwet. Dat kan niet, want dat artikel is hic et nunc niet voor herziening vatbaar verklaard. Dat was de afwijzingsstrategie.

Daar is nu verandering in gekomen. In het federale regeerakkoord heeft men een structuur op poten gezet om effectief de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap opnieuw van start te laten gaan. We kunnen onze bedenkingen hebben over de struc-

tuur, de benaming, de samenstelling, het aantal leden, enzovoort. U zegt dat de Vlaamse meerderheid er onvoldoende in vertegenwoordigd is. Mijnheer Dewinter, het is waanzinnig te veronderstellen dat verdere stappen in de staats hervorming zullen worden gerealiseerd door stemmingen in die commissie van meerderheid tegenover minderheid. Dat gebeurt immers nooit op zo een forum. Maar die structuur bestaat wel. U zult daar inderdaad vertegenwoordigers van de partijen aantreffen die behoren tot de diverse parlementen en regeringen van dit land. De Vlaamse regering is daar als dusdanig geen partner in, net zomin als het Vlaams parlement

De Vlaamse regering zal door mezelf en door de heer Sauwens worden vertegenwoordigd. Ik geef grif toe dat de naam Intergouvernementele en Interparlementaire Conferentie de lading niet volledig dekt. We spreken echter wel over pariteit en over een covoorzitterschap. Er zijn twee voorzitters : een Franstalige en een Nederlandstalige. Aangezien ze de leiding hebben, zullen ze in belangrijke mate de agenda en de dynamiek beïnvloeden.

Wanneer er vooruitgang wordt geboekt, zal de Vlaamse regering dit meedelen in dit parlement. Er bestaat een interpellatierecht. Wanneer u dus van mening bent dat een essentieel onderdeel, met name de institutionele vernieuwing, onvoldoende wordt uitgevoerd, dan hebt u het heilige, democratische recht om hierover te interpelleren.

Ik wil daarbij wel vermijden dat we opnieuw terecht komen in een soort van spierballenrol, waarbij een partij op Vlaams niveau probeert het voortouw te nemen zodat de anderen wel moeten volgen. Deze schizofrene situatie uit het verleden wil ik in elk geval vermijden. Wanneer een partij op Vlaams niveau bepaalde standpunten inneemt, dan moet ze dezelfde houding aannemen op federaal vlak. Het is gemakkelijk om op Vlaams niveau over van alles en nog wat te stemmen, als men op federaal niveau gewoon overgaat tot de orde van de dag. De burger begrijpt niet dat een partij die op Vlaams niveau bepaalde standpunten verdedigt, op federaal vlak haar staart intrekt en met die standpunten geen rekening houdt.

Dat is ook de reden waarom de vier partijen die over de regeringsvorming hebben onderhandeld, hebben besloten een middelenverbintenis aan te gaan. Er is een programma opgesteld voor communautaire en institutionele vernieuwing, dat in een eerste fase inderdaad minder ver gaat dan de resoluties van het Vlaams Parlement. De partijen die

Dewinter

deze verbintenis op Vlaams niveau aangaan en ze onderwerpen aan de investituur van het Vlaams Parlement, zullen deze eveneens verdedigen op federaal niveau.

Drie van de vier Vlaamse meerderheidspartijen hebben ook effectief regeringsverantwoordelijkheid op federaal vlak. Door te onderhandelen over het Vlaams regeerakkoord en het programma dat daarin wordt voorgesteld, hebben we de stap van een middelenverbintenis gezet die wordt onderworpen aan de investituur van het parlement en die we in de conferentie met evenveel kracht zullen verdedigen.

Het gaat hier niet om eisen, wensen of dromen, mijnheer Van Rompuy, maar om duidelijke standpunten, die we in deze conferentie zullen verdedigen.

Hoe gaan we daarbij te werk ? De covoorzitters zullen de agenda bepalen. De heer Sauwens en ikzelf hebben als taak het institutionele luik van het regeerakkoord zo snel mogelijk te concretiseren. Daarvoor hebben we twee fasen ingebouwd : sommige zaken kunnen snel worden gerealiseerd, andere vragen wat meer tijd.

We hebben er alle belang bij om eventuele resultaten zo snel mogelijk te implementeren op federaal vlak. Voor de Vlaamse regering is dit een prioriteit. De heer Sauwens en ikzelf zullen alles op alles zetten om zo snel mogelijk resultaten te boeken. Het is de taak van het parlement om daarop toe te zien.

Over één zaak maak ik me geen illusies : voor uw fractie, mijnheer Dewinter, zal het nooit goed zijn. Vandaag interpelleert u over de structuur, morgen over de naam. Als we overmorgen resultaten bereiken, zullen die voor u te bescheiden zijn. Uw einddoel staat immers haaks op dat van ons. Het Blok wil dit land opblazen. Ik zal u nooit kunnen overtuigen van het positieve van onze resultaten. De tenor van uw huidige interpellatie zal in al uw volgende interpellaties terugkeren.

Wat is nu precies die Vlaamse strategie ? U wilt die hier in alle openheid bepalen en bespreken. U gaat op jacht met de fanfare op kop. Ik hoor de Franstaligen niets zeggen over hun strategie. Ik vermoed dat ze er één hebben, dat ze perfect weten wat ze willen. Ik hoor daar verder geen debatten over, op geen enkel niveau, geen enkel forum. In de commissie voor Staatshervorming werd vroeger vaak gezegd hoe tactisch ze het wel aanpakten.

In sommige aangelegenheden is het wellicht beter om op een rustige en serene basis onderhandelingen aan te vatten. Dat wilt u natuurlijk niet. U wilt uw ideeën hier in alle openheid en dus met meer effect te berde brengen. De strategie moet hier worden bepaald. Ik wil geen verstoppertje spelen. Wanneer de conferentie is opgestart, zal ik het parlement uiteraard inlichten. Ik ben ervan overtuigd dat de Costa kan slagen.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Wij kennen ook het spreekwoord 'de aanval is de beste verdediging', mijnheer de minister-president. U valt ons aan in plaats van duidelijk te antwoorden. We willen de Vlaamse belangen maximaal verdedigen en zijn van mening dat dat het beste kan in een onafhankelijk Vlaanderen. Ik ontken dat niet, dat is geen verborgen agenda. Dat staat open en bloot in ons partijprogramma. We houden daar congressen over, we zeggen dat zonder enige schroomvalligheid, in tegenstelling tot sommige partijen wiens Vlaamsgezindheid varieert naargelang ze in de meerderheid of de oppositie zitten. Wij hebben een heel duidelijk en concreet doel. We zijn daar niet beschaamd over. U doet alsof we dat willen verbergen, dat klopt zeker niet.

Dat alles wil niet zeggen dat we een deel van de weg niet samen kunnen afleggen. Iedere stap 'in de richting van' is een goeie stap. Ik juich daarom elke verdere ronde in de staatshervorming toe. Ik ben van mening dat we hoe dan ook tot een onafhankelijke Vlaamse en Waalse staat komen. Dat is een logica waarvan intussen bijna iedereen overtuigd is.

Wat ons vandaag bezighoudt, zijn enkele concrete vragen waarop ik geen duidelijk antwoord heb gekregen. De kalender komt er zo snel mogelijk, en de strategie moeten we geheim houden voor de tegenpartij. U hebt een middelenverbintenis aangegaan in het regeerakkoord. Dat is uw goed recht. Ik val dat aan, dat is ook mijn recht. Een middelenverbintenis is echter onvoldoende, ze heeft slechts één doel voor ogen : de communautaire thematiek zo lang mogelijk voor u en voor de federale coalitie uitschuiven.

Wat we nodig hebben, is een resultaatsverbintenis en daar mangelt het aan in heel uw verhaal. U wenst geen resultaatsverbintenis omdat u het communautaire varkentje niet wilt wassen. Ik hoop dat u niettemin op een of ander manier uw stem zult

Dewinter

laten horen op de Costa. U doet dat momenteel veel te weinig. De Vlaamse regering is in heel deze constructie de enige legitieme vertegenwoordiger, alhoewel u dat ook al afzwaakt. U beweert dat de Vlaamse regering niet deelneemt aan de Costa, maar dat u daar zit namens uw partij.

In die omstandigheden vraag ik me werkelijk af waarom die conferentie bijeenkomt. Men had de zaak dan ook kunnen regelen tijdens de regeringsonderhandelingen. Partijen komen dan bij elkaar om een concreet politiek beleid af te spreken op basis waarvan ze 4 of 5 jaar zullen regeren. U hebt dat daar nagelaten. In feite voert u nu de regeringsonderhandelingen in uitgesteld relais verder volgens de Griekse kalender : gedurende 1 jaar, 10 jaar, 12 jaar. U wilt dat wel zo snel mogelijk doen, als er maar resultaten zijn.

Mijn verwijt is dat u het hele pakket van de communautaire kwestie in een uitgestelde regeringsonderhandeling voor u uitschuift en dat de Vlaamse regering zich hier niet wil binden. Mijnheer de minister-president, u hebt zelf gezegd dat u daar niet aanwezig bent als lid van de Vlaamse regering maar wel als partijman, als VLD-er. U zegt dat u weliswaar minister bent en in uw vrije uren zelfs minister-president. In essentie ben u op de conferentie echter aanwezig als partijman. Dat neem ik u bijzonder kwalijk.

Mijnheer de minister-president, u moet daar aanwezig zijn als vertegenwoordiger van de Vlaamse regering en van de Vlaamse meerderheid, niet enkel met een middelenverbintenis maar wel met een resultaatverbintenis, met een concrete eigen kalender en een concreet idee over de procedure van besluitvorming en de te voeren strategie. Zo een agenda hebt u niet, en u wilt die ook niet volgen. U bent immers een partijman en schakelt zich in in de strategie van uw partij. U maakt zich ondergeschikt aan uw federale evenknie, premier Verhofstadt. U doet net hetzelfde als uw voorganger, de heer Van den Brande.

U ontgoochelt me ten zeerste. Ik dacht en hoopte dat de VLD de standpunten zou verdedigen zoals die door iemand die nu naar de achterbanken is verwezen, werd verdedigd. De soldaat die toen van dienst was, de heer Denys, heeft in het verleden zaken verteld die mij als muziek in de oren klonken. In mijn naïviteit dacht ik – ten onrechte blijkt nu – dat de VLD een radicale Vlaamse koers zou varen.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : De Belgische politieke agenda werd in de periode voor de verkiezingen niet bepaald noch beïnvloed door het Vlaams Parlement of door de daar goedgekeurde resoluties, wel integendeel. Men kan niet om de vaststelling heen dat er een vorm van *dédain* en minachting was ten opzichte van de inzichten die door het Vlaams Parlement naar voren werden gebracht.

Mijnheer Van Rompuy, indien u mijn analyse niet correct vindt, moet u dat kunnen bewijzen. Ik blijf bij mijn stelling dat de agenda van de Belgische regering of van het federaal parlement niet werd bepaald door het Vlaams Parlement. Intellectueel gezien kan daar geen twijfel over bestaan. Er bestond zelfs enige minachting. De oorzaak van die onverschilligheid lag zowel bij de Franstaligen, die zich tegen onze houding verzetten, als bij de dubbelzinnigheid van Vlaamse partijen.

De Belgische politieke agenda wordt op dit moment wel bepaald door de verzuchtingen die in het Vlaams Parlement tot uiting zijn gekomen en die werden geformuleerd in het Vlaams regeerakkoord. Men kan niet ontkennen dat de Vlaamse regering zich ertoe heeft verbonden om dat akkoord stelselmatig te laten behandelen. Bovendien hebben de Vlaamse meerderheidspartijen zich ertoe verbonden dit gegeven op de Belgische politieke agenda te plaatsen. Of de andere partijen willen meewerken of niet, is hun zaak. Of ze aan de conferentie meedoen om ze te doen mislukken of er meewarig om te doen, laat ik in het midden. Dat is hun verantwoordelijkheid.

Er werd afgesproken dat de zaken waarover men het eens is, onmiddellijk in wetsvoorstellen zouden worden gegoten. Indien nodig zou men bovendien op een tweederde meerderheid kunnen rekenen. In het verleden was dit steeds een dramatisch gegeven bij besprekingen tussen Franstaligen en Vlamingen. Het probleem stelde zich zowel voor een bijzondere wet als voor de wijziging van de Grondwet. Dit is een essentiële knoop die men steeds moet trachten te ontwarren. Dit probleem zou nu zijn opgelost. Ik blijf echter behoedzaam.

De heer Dewinter zegt dat er geen agenda is bepaald. De Vlaamse regering en de Vlaamse partijen van de meerderheid hebben wel een agenda. Ben ik nu naïef ? Zeg ik nu dat het resultaat onverhoopt schitterend zal zijn ? Neen. Ik ben daar zeer voorzichtig in. Van dag tot dag, van week tot week,

Van Grembergen

van maand tot maand zal ik wel merken of er vooruitgang kan worden geboekt. Op dat moment zal mijn fractie een oordeel uitspreken.

Wie niet aan tafel gaat zitten, kan niets binnenhalen ; en wie niet waagt, niet wint. De VU en de huidige fractie VU&ID hebben steeds elk moment aangegrepen om vooruitgang te boeken inzake de staatshervorming en -vorming. We hebben er soms slagen voor gekregen, maar het resultaat zal niet uit de lucht komen vallen, of men dat nu het onafhankelijke Vlaanderen noemt of anders. Het zal niet aan de toeg worden veroverd, en ook niet met geroep. Het zal worden veroverd in overleg, met standvastigheid en door de gemaakte afspraken niet uit het oog te verliezen.

Ik ben zeker dat de Vlaamse regering en de meerderheidspartijen hebben afgesproken wat hun inzichten zijn en dat ze deze hebben geformuleerd. We willen vooruitgaan, maar we zullen dat doen terwijl we op elk moment de zaak beoordelend en elke kans aangrijpen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, tijdens het antwoord van de minister-president herinnerde ik me een uitspraak van de heer Suykerbuyk tijdens de vorige zittingsperiode in de commissie voor Staatshervorming. Hij zei dat de slechtste strategie diegene is die open op straat wordt gevoerd. Hij heeft gelijk. Als Vlaanderen een definitieve strategie wil afspreken met Wallonië, moet dat niet openlijk in de commissie gebeuren.

Wel moet ons beantwoord worden binnen welk kader dit zal gebeuren. Het kader is omschreven in het regeerakkoord : een aantal zaken moeten op korte termijn worden gerealiseerd, een aantal op middellange. Deze punten zijn niet voor 100 procent gelijk aan de resolutie van het Vlaams Parlement, laat dit duidelijk wezen. Ze vormen wel een belangrijke stap in de richting van wat we hebben beoogd met de resolutie, namelijk meer fiscale autonomie, homogene bevoegdheidspakketten, meer impact op het tewerkstellingsbeleid en meer impact op het gezondheids- en gezinsbeleid. Het gaat in de goede richting. Als we dit bereiken, zijn we al zeer ver.

Wat me enigszins bevreest, mijnheer de minister-president, is de toetreding van de CVP tot de conferentie. Ik heb daar een dubbel gevoel bij. Ik heb op een correcte wijze samengewerkt met de heer

Van den Brande tijdens de vorige legislatuur. Ik heb de overtuiging dat hij met goede bedoelingen aan dergelijke besprekingen zal deelnemen, en vastbesloten is om een stap verder te zetten. Dat is het goede gevoel. Tegelijkertijd ben ik bevreesd dat de CVP dit zal gebruiken om een oppositiespel te spelen. Ik zeg dit niet vanuit een rancuneus gevoel tegenover de CVP, maar vanuit mijn eigen politieke ervaring.

Ik ben fractieleider geweest in de oppositie, waarin de VLD een verschillende houding heeft aangenomen. Ten tijde van het Sint-Michielsakkoord hebben we veeleer de oppositieoverwegingen laten spelen dan de overweging dat er een goede staatshervorming moest komen. We hebben toen de gesprekken verlaten. In het begin van de werkzaamheden van de commissie voor Staatshervorming hebben we de zaak ook veeleer met oppositieoverwegingen benaderd.

De ommekeer is er gekomen toen de heer Verhofstadt terug partijvoorzitter werd en in Kortrijk een verklaring aflegde, waar ik volledig achter sta. Toen hebben we besloten dat de staatshervorming voor een grote partij zo belangrijk is dat men er geen oppositiespelletje van kan maken. We hebben besloten om vanuit de oppositie in de commissie voor Staatshervorming op een constructieve wijze mee te werken aan de resolutie. We hebben dat ook gedaan. Alle afspraken werden op een correcte wijze uitgevoerd.

De heer Dewinter doet dit af alsof ik de Vlaming van dienst was, maar alles wat we hebben gedaan, was niet alleen gedragen door de fractie in het Vlaams Parlement, maar ook door minister-president Dewael, toen fractieleider in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de heer Cavale-rist toen fractieleider in de Senaat. Ik heb nooit alleen verdedigd wat in het Vlaams Parlement werd gezegd. We hebben steeds uit één mond gesproken.

Wat me nu bekommert, is dat ik van de CVP geen resolutie zie liggen waarin men ons vastpint op wat in het regeerakkoord staat, maar wel op wat in de resolutie staat. Mij lijkt dat op de eerste plaats een politiek spel. Als men wil meewerken, moet men duidelijkheid creëren over de vraag of men dit in het kader van het Vlaams regeerakkoord wil doen. Als de Vlaamse partijen echt de bedoeling hebben er iets van te maken, moet er ook een strategie komen. De CVP moet met een constructieve instelling naar de onderhandelingen gaan, en vandaag heb ik die overtuiging niet.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het ergert me mateloos dat er vandaag, maar ook tijdens de debatten over de regeer- en Septemberverklaringen, alsmear meer wordt geciteerd. Men rakelt citaten uit het verleden op, wat natuurlijk een mooi rookgordijn is voor wat er vandaag gebeurt en misschien ook in de toekomst zal gebeuren. Tot mijn verwondering gaat ook de heer Van Grembergen zich te buiten aan het citeren van federale collega's. Ik raad de minister-president aan om de laatste besprekingen van de resoluties van deze commissie eens grondig te lezen.

Hij had het hier over spierballentaal. Ik zou het appreciëren dat men eens zou herlezen wat op dat ogenblik de heren Denys, De Gucht, Van Grembergen en Sauwens tegen de CVP hebben gezegd. Ze hebben uitdrukkelijk gezegd dat het niet kon dat de fractieleden van de CVP in dit Vlaams parlement resoluties goedkeuren die ze op federaal niveau niet kunnen realiseren. Ze zegden zelfs meer : men zou Vlaamse partijen moeten verbieden toe te treden tot een regering die in het regeerakkoord die resoluties niet opneemt. De CVP ging er toen nog van uit dat ze aan die regeringsonderhandelingen zou deelnemen. Achteraf bekeken was dat utopisch. Maar toen heeft de CVP, zowel op Vlaams als op federaal niveau, uit het eisenpakket van de Vlaamse resoluties vijf prioriteiten gelicht en ze in haar verkiezingsprogramma opgenomen.

Ik vraag u deze prioriteiten te vergelijken met het Vlaamse en het federale regeerakkoord. Zelfs het Vlaamse regeerakkoord gaat niet zo ver als wat in dat verkiezingsprogramma staat. Daarin was met instemming van onze federale collega's opgenomen dat de federalisering van de gezondheidszorgen tijdens de regeringsonderhandelingen aan bod zou komen. Volgens de Franstaligen mag daarover niet worden gesproken, en ook in de twee regeerakkoorden zwijgt men daarover.

De CVP-fractie van het Vlaams Parlement heeft het prioriteitenprogramma van de partij in haar geheel gerespecteerd. Onze beleidservaring leert ons dat dit alles stapsgewijze moet worden aangepakt. Geen van de andere twee partijen vond dit aanvaardbaar. Vandaag zegt men echter dat zelfs de kleinste stap in de staatshervorming volstaat. Wij wilden grotere stappen zetten.

De heer André Denys : Ik heb dat inderdaad gezegd. Maar dat is in een totaal verschillende context gebeurd.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Op dat ogenblik dacht u niet in een regering terecht te komen.

Ik aanvaard niet dat men vandaag de CVP met de vinger wijst en van oneerlijkheid beschuldigt op basis van wat er in haar verkiezingsprogramma stond. Vandaag doet u immers precies hetzelfde. Minister-president Dewael zegt hier dat de herziening van de grondwetsartikelen die de regionalisering van de gemeente- en provinciewet mogelijk moet maken, niet is gebeurd. Ik stel met genoegen en ook verwondering vast dat zowel in het Vlaamse als het federale regeerakkoord de regionalisering van de gemeente- en provinciewet is opgenomen. Maar nergens wordt er gesproken over de procedure om de relevante grondwetsartikelen te herzien. Men heeft die regionalisering probleemloos ondergebracht bij de prioritair te behandelen problemen ; wij daarentegen wilden eerst het probleem-Brussel afhandelen vooraleer de regionalisering zou worden aangepakt.

Blijkbaar omarmt men nu met erg veel genoegen de stellingen van professor Alen. Ik wil enkel benadrukken dat we in het verleden dat debat erg open en eerlijk hebben gevoerd, en dat ook in de toekomst zullen blijven doen. In tegenstelling met andere partijen moeten we vandaag geen enkel woord inslikken van wat we daarover in het verleden hebben gezegd. We zullen erop toezien dat de resoluties van het Vlaams parlement, en zeker de programmapunten van de CVP, tijdens de bijeenkomsten van de Costa de aandacht krijgen die ze verdienen. De CVP wenst aan die conferentie constructief mee te werken. De werking van de Costa zal wel uitwijzen of dat gerechtvaardigd is.

Mijnheer de minister-president, indien u zaken uit het verleden aanhaalt, moet u ook zo eerlijk zijn citaten van alle verklaringen te geven. Het past niet selectief te kiezen uit uitspraken van een lid van de federale regering die indruk maken. Dat was niet de houding van de hele CVP.

De voorzitter : Geachte collega's, ik wil nog verduidelijken wat daarnet in de besloten vergadering werd gezegd. Ik zetel in de Costa niet in als voorzitter van het Vlaams Parlement, wel als lid van een fractie. Ik behoor uiteraard tot de meerderheid. Mijn uitgangspunt op die conferentie is het Vlaams regeerakkoord. Ik zal dat met alle kracht trachten te verdedigen.

Voorzitter

Het debat over deze zaak was vandaag soms emotioneel.

Men moet er Feuerbach maar even op naslaan. Hij zei dat de omgeving dikwijls de ideeën bepaalt. Het zal voor de CVP wellicht niet moeilijk zijn om de fracties op het Vlaamse en federale niveau op één lijn te krijgen. Tijdens de vorige regeerperiode leverde dat voor de VLD ook minder problemen op. Indien men op beide niveaus deel uitmaakt van de meerderheid, vraagt dat echter grotere inspanningen. Dat is de uitdaging waarvoor we nu staan.

De conferentie is een goeie manier om tot één standpunt te komen. Het moet duidelijk zijn dat het om een federale materie gaat. Voor het eerst hebben we nu ook onze inbreng. Zowel tijdens de regeringsonderhandelingen als toen ik staatssecretaris van Institutionele Hervormingen was, heb ik de zaken van zeer nabij meegemaakt. Vlaanderen had in 1988 geen inbreng.

Door de conferentie wordt het mogelijk een stap vooruit te zetten en gehoord te worden. Het klopt dat het eigenlijk niet om een intergouvernementele of interparlementaire conferentie gaat. Men heeft er via een omweg voor gezorgd dat we ook worden vertegenwoordigd. Dit is een belangrijke vaststelling. Het is uiteraard de rol van de oppositie om te wijzen op standpunten die in resoluties naar voor werden gebracht en om toe te zien of hier al dan niet regelmatig aandacht wordt geschonken aan het regeerakkoord. Dat is de rol van de oppositie. Een meerderheid heeft een andere taak.

De verschillende meningen moeten aan bod komen. Deze commissie zal daar voor zorgen. We moeten er echter over waken dat dit op een ordelijke manier gebeurt, zodat de Vlaamse belangen hierbij gebaat zijn. Het mag niet gaan om een oppositie van een partij of van partijen om zich te profileren. Indien de profileringsdrang het haalt op het resultaat, zijn we slecht bezig. De wil om een resultaat te behalen, moet zeker in de eerstkomende tijd overheersen. Pas dan weten we of de conferentie een kans maakt. Mijnheer Van Grembergen heeft gelijk wanneer hij zegt dat niemand dat op dit ogenblik weet.

Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Er mag geen enkel misverstand bestaan dat het luik institutionele en bestuurlijke vernieuwing van het regeerak-

koord mijn richtsnoer is. De heer Dewinter heeft op het eind van zijn betoog de perfecte illustratie gegeven van zijn perfide bedoelingen. Hij wil mensen tegen mekaar uitspelen en zaken uit hun context rukken. Mijnheer Denys, mij gaat het inderdaad om de bewuste pagina's uit het regeerakkoord. We zullen er alles aan doen om de agenda vanuit die invalshoek te bepalen en te stofferen.

Men stelt zich de vraag of het gaat om de door het Vlaams Parlement goedgekeurde resolutie dan wel om de tekst van het regeerakkoord. Indien men de kar bewust zo vol wil laden dat ze kraakt, dan doet men dat uit profileringsdrang. Het resultaat is daarmee niet gediend.

Voor ons zal het kleinste stapje vooruit niet voldoende zijn. We hebben uit het verleden wel geleerd dat we door het zetten van stappen vooruit terecht kunnen komen in een dynamiek die overmorgen dingen mogelijk maakt die gisteren of vandaag onhaalbaar waren. Onze methode bestaat inderdaad veeleer in het zetten van stappen vooruit dan in een algemene aanpak. Mijnheer Dewinter, u stelde het voor alsof we een klein stapje vooruit zetten en dat de kous daarmee af is en de kinderhand gevuld. Dat is niet het geval, integendeel. Ik geloof er rotsvast in dat we door het zetten van stappen vooruit en door hun onmiddellijke implementatie in een dynamiek kunnen terechtkomen die veel mogelijk maakt.

Mevrouw Van Hecke, als ik alles moet citeren wat ooit werd gezegd, zit ik hier waarschijnlijk over enkele dagen nog. Ik wilde enkel even reageren omdat men hier altijd op terugkomt.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, u maakt partijpolitieke beschouwingen.

Minister-president Patrick Dewael : Nee, ik antwoord op opmerkingen van mevrouw Van Hecke. Vroeger bestond er dubbelzinnigheid : op Vlaams niveau werd zus gezegd en op federaal niveau zo. Het allerbelangrijkste uit het Vlaams regeerakkoord is het middelenengagement. Mijnheer Dewinter, u moet me eens uitleggen hoe u nog vóór een onderhandeling een resultaatsverbintenis kunt aangaan.

De heer Eric Van Rompuy : Naar aanleiding van het Sint-Michielsakkoord heeft het parlement tien punten opgesteld onder leiding van de heer Vanvelthoven, samen met de Volksunie. Die tien punten werden allemaal uitgevoerd in het Sint-Michielsakkoord.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, ik ga deze polemiek niet opnieuw voeren, maar ik wil u wel wat inzicht bieden in de mogelijkheid om naar een dergelijke onderhandeling te trekken met een afgelijnd pakket eisen, voorstellen en verzuchtingen waaraan een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld. Dat is niet zo moeilijk, maar uw uitgangspunt en dat van uw partijvoorzitter is dan wel verkeerd. Hij wil de Belgische constructie tegen elke prijs overeind houden. Als u van die optiek uitgaat, is het inderdaad niet mogelijk een resultaatsverbintenis af te sluiten. Helaas is dat uw optiek, die van de CVP en die van Agalev. Helaas is het ook die van de VU geworden.

Als u echter uitgaat van de optiek dat de Belgische constructie niet tegen elke prijs moet worden gered en indien men bereid is te evolueren in de richting van Vlaamse onafhankelijkheid, dan is het helemaal niet moeilijk om met een resultaatsverbintenis aan een dergelijk gesprek deel te nemen. Dat is het verschil tussen uw invalshoek en die van heel wat andere commissieleden en de onze. U moet dit aanvaarden. Dit is de realiteit.

Ten tweede beweert u dat het pakket voorstellen dat in het regeerakkoord werd ingeschreven, uiteindelijk de leidraad zal vormen voor uw agenda. Ik ben het daar niet mee eens als overtuigd aanhanger van de Vlaamse onafhankelijkheid. Ik ga daar eveneens mee akkoord als lid van het vorig Vlaams Parlement. Onze leidraad was immers bekend. Ik heb het nu over de resolutie van het Vlaams Parlement die niet enkel de steun kreeg van de meerderheid, maar van bijna de unanieme meerderheid in het parlement. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat dit de enige leidraad mag zijn. Dat is mijn overtuiging als democraat en als lid van het Vlaams Parlement, dat soeverein een resolutie goedkeurde die niets aan duidelijkheid te wensen overlaat.

Omwille van de salamipolitiek die toen werd gevoerd hebben we niet meegestemd. We gingen akkoord om het voorstel van resolutie in zijn geheel

goed te keuren, maar niet indien het werd opgesplitst in vier of vijf verschillende delen, zodat de CVP en de SP een onderdeel niet moesten goedkeuren. Een overgrote meerderheid heeft die resolutie goedgekeurd. Als democraat ben ik bereid me bij die meerderheid neer te leggen.

De heer Francis Vermeiren : Ik hoop dat uw kiezers hier eens naar u komen luisteren.

De heer Filip Dewinter : Dan zullen ze zien en horen dat het Vlaams Blok een veel democratischere partij is dan uw partij.

We zullen het parlement dan ook confronteren met zijn eigen moties. Ik zal binnen de 24 uur een gemotiveerde motie indienen om het parlement de kans te geven zich al dan niet aan te sluiten bij deze resolutie als basis voor de grondlijnen van de agenda waarmee deze regering naar de Costa trekt. Dit hele debat zal dan overbodig blijken. Dan zullen we zien of de VLD en de Volksunie zich al dan niet aansluiten bij deze resolutie, nu het niet langer een vrijblijvende stemming is. Dan zullen we zien in hoeverre ze de daad bij het woord voegen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Dewinter werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.53 uur.*
